

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 1 از 5	صور تجلسه نشست مشترک کمیسیونهای بهبود فضای کسب و کار و صنعت ☐ عادی ☐ فوق العاده ☒ مشترک رئیس جلسه: آقایان یزدانبخش و مهدی زاده دبیر جلسه: آقایان موحّد و هاشمی محل جلسه: اتاق مشهد شماره جلسه: فوق العاده تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۲۸ ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰	
-----------------------------------	--	---

دستور کار جلسه:

✓ تأثیر محیط کسب و کار بر جذب سرمایه خارجی برای بخش صنعت

❖ اهم موارد مطرح شده:

✓ عبدالله یزدانبخش، رئیس کمیسیون صنعت اتاق خراسان رضوی

- فرسودگی ماشین آلات و عقب ماندگی بخش صنعت از فناوری های روز، از مشکلات اساسی این حوزه است. فاصله میان گروه کارشناسی و مدیریت در سازمان ها و پیچیدگی های بروکراسی اداری، مشکلات فعالان اقتصادی را دوچندان کرده است.
- ناترازی انرژی از عوامل تاثیرگذار بر اقتصاد کلان است که برنامه ریزی بلندمدت فعالان اقتصادی را دچار اختلال کرده است و ضروری است دولت اقدامات حمایتی را برای بنگاه های اقتصادی در دستور کار قرار دهد.
- پیشنهاد می شود دولت در حوزه مالیات با بخش خصوصی همکاری بیشتری داشته باشد و اقداماتی نظیر کاهش نرخ مالیات یا افزایش دوره تقسیط را در دستور کار قرار دهد.

✓ مسعود مهدی زاده، نایب رئیس کمیسیون بهبود محیط کسب و کار اتاق بازرگانی مشهد

- روانی و سهولت فرآیندها، همراه با امنیت سرمایه گذاری از مهم ترین عوامل جذب سرمایه خارجی است. تعدد سامانه های دولتی، از موانع اساسی بهبود فضای کسب و کار است و نبود زیرساخت های لازم در این سامانه ها، مشکلات متعددی را برای واحدهای تولیدی ایجاد کرده است.
- با وجود تلاش برای تجمع صنایع در شهرک ها، همچنان در تامین زیرساخت های اساسی مانند برق دچار مشکل هستیم.

✓ اشکناز اورعی، نایب رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی خراسان رضوی

- گزارش های منتشر شده از مرکز خدمات سرمایه گذاری استان نشان می دهند که در سال ۱۴۰۲، تعداد ۶۸ پروژه با ارزش ۷۴۲.۱ میلیون دلار سرمایه گذاری خارجی در کشور انجام شده که نسبت به سال های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ رشد قابل توجهی داشته است. این آمار نشان دهنده افزایش ۵۲ درصدی تعداد پروژه های سرمایه گذاری و رشد ۸۲ درصدی در میزان کل سرمایه گذاری خارجی است.
- افزایش ۵۲ درصدی تعداد پروژه های سرمایه گذاری نشان می دهد که تعداد سرمایه گذاران خارجی رشد داشته است؛ اما با توجه به افزایش ۸۲ درصدی حجم سرمایه، به نظر می رسد سرمایه گذاری ها عمدتاً بر پروژه های کلان متمرکز شده اند و کمتر به پروژه های کوچک و متوسط توجه شده است.
- افزایش سرمایه گذاری خارجی در استان نشان دهنده بهبود نسبی فضای کسب و کار است؛ اما برای حفظ این روند باید سیاست های متنوع سازی سرمایه گذاری و حمایت از پروژه های کوچک و متوسط تقویت شوند. همچنین، نیاز است مشخص شود که این سرمایه گذاری ها در چه بخش هایی متمرکز شده اند و چه تاثیری بر رشد اقتصادی، اشتغال و بهره وری صنایع استان خواهند داشت.
- ماده یک قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی دارای مزایا و معایب متعددی است؛ برای مثال، میزان تسهیلات نسبت به آورده و هزینه استهلاک سرمایه مشخص نیست و عواملی نظیر تاثیر تحریم ها، نرخ بالای تورم و ریسک سرمایه گذاری به دلیل عدم ثبات اقتصادی در آن لحاظ نشده است.

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 2 از 5	صور تجلسه نشست مشترک کمیسیونهای بهبود فضای کسب و کار و صنعت ☐ عادی ☐ فوق العاده ☒ مشترک رئیس جلسه: آقایان یزدانبخش و مهدی زاده دبیر جلسه: آقایان موحد و هاشمی محل جلسه: اتاق مشهد شماره جلسه: فوق العاده تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۲۸ ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰	 انجمن کارشناسان معین و معتمدین وزارت امور اقتصادی و دارایی
-----------------------------------	--	--

- قوانین حمایتی نظیر ماده ۹ قانون مذکور که تضمین پرداخت غرامت در صورت ملی شدن یا سلب مالکیت را ارائه می‌دهد، یا ماده ۱۱ آیین‌نامه اجرایی آن، که جبران زیان ناشی از توقف اجرای موافقت‌نامه‌های مالی را تضمین می‌کند، از جمله مزایای این قانون محسوب می‌شوند.
- بدون بهبود محیط کسب‌وکار، ایجاد ثبات اقتصادی، توسعه زیرساخت‌ها و کاهش موانع بروکراتیک، جذب سرمایه‌گذاری خارجی همچنان با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهد بود.

✓ محمدرضا هاشمی، دبیر کمیسیون محیط کسب‌وکار اتاق بازرگانی خراسان رضوی

- موانع در فرآیندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب‌وکار در دستگاه‌های اجرایی، تغییرات غیرقابل پیش‌بینی قیمت مواد اولیه و محصولات و دشواری تامین مالی از بانک‌ها، از نامناسب‌ترین مؤلفه‌های کسب‌وکار در استان محسوب می‌شوند. در مقابل، نحوه استقبال از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصولات، دسترسی به منابع آبی، و امکان بهره‌برداری از حامل‌های انرژی، از جمله نقاط مثبت (مناسب‌ترین مؤلفه‌ها) محیط کسب‌وکار استان در پاییز ۱۴۰۳ بوده است.
- شاخص کلی محیط کسب‌وکار در پاییز ۱۴۰۳ با کسب نمره ۵.۹۶ به بهترین وضعیت خود طی سه سال اخیر رسیده است. تنها پنج مؤلفه نسبت به فصل گذشته (تابستان ۱۴۰۳) با کاهش امتیاز مواجه شده‌اند که در این میان، بیشترین نارضایتی فعالان اقتصادی مربوط به فرآیندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب‌وکار بوده است. این در حالی است که با راه‌اندازی درگاه ملی مجوزها و الکترونیکی شدن فرآیند صدور مجوز، انتظار می‌رفت مشکلات این حوزه کاهش یابد؛ اما عدم رضایت فعالان اقتصادی نشان می‌دهد که این سامانه نیاز به بررسی و اصلاحات بیشتری دارد.
- براساس گزارش امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۳ نماگرهایی همچون عملکرد دولت، ثبات اقتصاد کلان، فرهنگ وفای به عهد، تعریف و تضمین حقوق مالکیت، شفافیت و سلامت اداری، ثبات و پیش‌بینی پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی، و مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض، از جمله معیارهای ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری هستند. در این میان، استان خراسان رضوی در سه نماگر مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض، ثبات و پیش‌بینی پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی و شفافیت و سلامت اداری، وضعیت مطلوب‌تری نسبت به میانگین کشوری داشته است.

✓ محمدرضا موحد، دبیر کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی خراسان رضوی

- بیشترین دستورکار کمیسیون صنعت در این مدت، شناسایی موانع تاثیرگذار بر کسب‌وکار بوده است. در همین راستا، چندین کمیته تخصصی از جمله کمیته‌های منابع انسانی، استاندارد، آینده‌پژوهی در صنعت، صنایع غذایی و شرکت شهرک‌های صنعتی، ذیل کمیسیون صنعت تشکیل شده‌اند.
- اعضای کمیسیون با نگاه کارشناسی در حال بررسی و شناسایی چالش‌های قانونی حوزه کسب‌وکار هستند. دغدغه اصلی ما نه تنها شناسایی موانع، بلکه ارائه راهکارهای عملی برای حل آن‌هاست. خوشبختانه در این حوزه پیشرفت‌های قابل توجهی حاصل شده و رویدادهای مطلوبی نیز در جهت بهبود وضعیت صنعت استان برگزار شده است.
- کمیسیون بهبود فضای کسب‌وکار کمیسیونی است که شاخص‌هایی که اتاق بازرگانی ایران و مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در خصوص وضعیت کسب‌وکار و امنیت این حوزه بررسی می‌کنند را از نگاه فعالان اقتصادی واکاوی می‌کند. بر همین اساس، بر ضرورت هم‌افزایی میان کمیسیون با اداره کل امور مالیاتی استان در خصوص بهبود شاخص مالیاتی محیط کسب و کار استان تاکید داریم.

✓ هادی خباز، کارشناس مرکز سرمایه‌گذاری خارجی اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 3 از 5	صور تجلسه نشست مشترک کمیسیونهای بهبود فضای کسب و کار و صنعت ☐ عادی ☐ فوق العاده ☒ مشترک رئیس جلسه: آقایان یزدانبخش و مهدی زاده دبیر جلسه: آقایان موحد و هاشمی محل جلسه: اتاق مشاهد تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۲۸ ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰ شماره جلسه: فوق العاده	 انجمن بازرگانی و صنعتی خراسان رضوی
-----------------------------------	---	---

- میزان سرمایه‌گذاری خارجی در سال ۱۴۰۲ معادل ۷۴۲ میلیون دلار ارزیابی شده است که بخش عمده‌ای از این مبلغ به طرحی در حوزه پتروشیمی با ارزش ۶۱۴ میلیون دلار اختصاص داشته و در صورت حذف این طرح، میزان سرمایه‌گذاری خارجی در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۱ کاهش یافته است.
- ۴۴ طرح سرمایه‌گذاری داخلی به ارزش ۲۶۵ میلیون دلار در ۱۰ ماه نخست سال جاری مصوب شده است. یکی از چالش‌های اساسی در جذب سرمایه خارجی، مشکلات موجود در مسیر ورود ارز به کشور است. تحریم‌ها، عدم مبادلات بانکی و عدم پذیرش FATF از جمله عواملی هستند که این مشکل را تشدید کرده‌اند.
- به منظور تداوم جذب سرمایه خارجی، تمرکز بر سرمایه ایرانیان مقیم خارج از کشور و پیوند آن‌ها با صاحبان صنایع داخلی جهت تامین نقدینگی و مواد اولیه، در دستور کار قرار گرفته است.
- از ۲۶۵ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در سال جاری، حدود ۱۵۰ تا ۱۶۰ میلیون دلار مربوط به سرمایه‌گذارانی است که به‌منظور تامین مواد اولیه برای واحدهای صنعتی فعالیت می‌کنند.

✓ شهرام عیدی زاده، مدیر مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی خراسان رضوی

- آمارسازی طی سه سال گذشته یکی از عوامل افزایش ارقام مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی است. بررسی‌ها نشان می‌دهد میزان سرمایه‌گذاری خارجی محقق شده بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ میلیون دلار است و در عمل، تنها ۱۰ تا ۲۰ درصد از طرح‌های مصوب به مرحله اجرا می‌رسند. این وضعیت در مورد استان خراسان رضوی نیز صادق است. در یک بازه زمانی ۲۰ ساله، تنها ۲۰ درصد از طرح‌های سرمایه‌گذاری خارجی به نتیجه رسیده‌اند.
- در بودجه سال آتی، کل بودجه عمرانی ۴۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است، در حالی که ۷۷۷ هزار میلیارد تومان به صندوق‌های بازنشستگی اختصاص یافته تا از ورشکستگی آن‌ها جلوگیری شود. این امر نشان می‌دهد که دولت برای تامین مالی پروژه‌های عمرانی، با محدودیت‌های جدی مواجه است.
- تهاتر نفت، مولدسازی دارایی‌ها و مشارکت بانک‌ها در توسعه زیرساخت‌ها، از جمله راهکارهای ممکن برای جذب سرمایه هستند؛ اما باز هم تنها راهکار عملی، جذب سرمایه‌گذاری خارجی است. ضروری است سرمایه‌گذاران داخلی شبه‌دولتی از پروژه‌ها کنار بروند تا هزینه‌ها کاهش یابد و بهره‌وری افزایش پیدا کند.
- برای جذب سرمایه در شرایط تحریم، بایستی مناطق آزاد مشترک با کشورهای همسایه ایجاد شود. اگرچه تعداد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در کشور زیاد است؛ اما ایجاد مناطق آزاد مشترک مانند آنچه در کشورهای توسعه‌یافته انجام می‌شود، می‌تواند بستر مناسبی برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی فراهم کند.
- ایجاد مناطقی آزاد بین ایران و افغانستان، ایران و ترکمنستان و سایر کشورهای همسایه، می‌تواند اثرات تحریم‌ها را کاهش داده و فرصت‌های جدیدی برای حضور شرکت‌های چندملیتی فراهم کند.

✓ مجتبی شاکری روش، عضو کمیسیون بهبود محیط کسب و کار

- طبق گزارش‌ها، نخستین چالش کسب‌وکارها در سطح جهانی، کمبود نیروی انسانی است. به عنوان مثال، اوپر در دنیا حدود ۳ میلیون و ۷۰۰ هزار راننده دارد، در حالی که تعداد رانندگان تاکسی‌های اینترنتی در ایران حدود ۴ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر است. این مساله نشان می‌دهد که نیروی انسانی از صنایع خارج شده و به سمت فعالیت‌های دیگر جذب شده‌اند. در نتیجه، شاهد رقابت شدید میان صنایع و کسب‌وکارهای جدید هستیم.

✓ محسن محمدیان، عضو کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی خراسان رضوی

- به علت مشکلات و چالش‌های موجود، لازم است که سرمایه‌گذار خارجی به سمت پروژه‌هایی هدایت شود که نیاز واقعی در کشور به آن‌ها احساس می‌شود. متأسفانه در حال حاضر برنامه‌ای مشخص برای هدایت سرمایه‌گذاری خارجی در کشور وجود ندارد. به

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 4 از 5	صور تجلسه نشست مشترک کمیسیونهای بهبود فضای کسب و کار و صنعت ☐ عادی ☐ فوق العاده ☒ مشترک رئیس جلسه: آقایان یزدانبخش و مهدی زاده دبیر جلسه: آقایان موحد و هاشمی محل جلسه: اتاق مشهد شماره جلسه: فوق العاده تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۲۸ ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰	
-----------------------------------	---	---

عنوان مثال، در حالی که چالش ناترازی انرژی در کشور جدی است، سرمایه‌گذاری‌ها همچنان به سمت پروژه‌های انرژی‌بر هدایت می‌شود.

- دستمزد کارگران فنی در کشورهای همسایه با ایران قابل مقایسه نیست و بسیاری از نیروی انسانی صنایع یا به فعالیت در تاکسی‌های اینترنتی پرداخته‌اند یا مهاجرت کرده‌اند. به نظر می‌رسد که حقوق کارگران باید متناسب با میزان تورم موجود باشد تا در نهایت مشکل صنایع و کارفرمایان در بحث نیروی انسانی مرتفع گردد.

✓ سولماز الهامی، مسئول کمیته منابع انسانی کمیسیون صنعت اتاق مشهد

- این کمیته طرحی به نام «عارضه‌یابی و آسیب‌شناسی منابع انسانی صنعت» در دست دارد و این موضوع از سوی اتاق بازرگانی در دست بررسی است.

✓ علیرضا کیوانی، مسئول کمیته استاندارد کمیسیون صنعت اتاق مشهد

- تولید بر اساس استانداردهای بین‌المللی یکی از عوامل مؤثر در جذب سرمایه‌گذاری خارجی است. متأسفانه در حال حاضر استاندارد در کشور اهمیت کافی ندارد و باید در این زمینه تلاش بیشتری صورت گیرد. به همین دلیل، فرهنگ‌سازی برای ترویج استاندارد باید از مدارس و دانشگاه‌ها تا تبلیغات شهری و تلویزیونی در دستور کار قرار گیرد.

❖ مصوبات جلسه:

ردیف	دستور کار	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	بررسی تأثیر محیط کسب و کار بر سرمایه گذاری خارجی در صنعت استان	به منظور ارزیابی و آسیب شناسی سرمایه گذاری خارجی در استان به صورت عملیاتی و کاربردی، نشست تخصصی با مشارکت کمیسیون های صنعت، بهبود محیط کسب و کار و سرمایه گذاری و تامین مالی و با دعوت از صاحب نظران دولتی و دانشگاهی برگزار گردد.	-	سه ماهه اول سال ۱۴۰۴

❖ لیست حاضرین:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	سازمان مربوطه
۱	عبدالله یزدانبخش	رئیس کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۲	مسعود مهدی زاده	نایب رئیس کمیسیون بهبود محیط کسب و کار	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۳	اشکناز اورعی	نایب رئیس کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۴	شهرام عیدی زاده	مدیر دفتر مطالعات و پژوهش ها	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۵	مجتبی شاکری روش	عضو کمیسیون بهبود محیط کسب و کار	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۶	محمد رضا هاشمی	دبیر کمیسیون بهبود محیط کسب و کار	اتاق بازرگانی خراسان رضوی

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 5 از 5	صور تجلسه نشست مشترک کمیسیونهای بهبود فضای کسب و کار و صنعت ☐ عادی ☐ فوق العاده ☒ مشترک رئیس جلسه: آقایان یزدانبخش و مهدی زاده دبیر جلسه: آقایان موحد و هاشمی محل جلسه: اتاق مشهد شماره جلسه: فوق العاده تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۱۱/۲۸ ساعت شروع: ۸ ساعت خاتمه: ۱۰	 انستیتو ملی صنایع و معدنی ایران وزارت صنعت، بازرگانی و معادن
-----------------------------------	---	---

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	سازمان مربوطه
۷	محمدرضا موحد	دبیر کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۸	احمد ملک زاده	عضو کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۹	علیرضا رسولی	عضو کمیسیون بهبود محیط کسب و کار	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۱۰	احسان کاظمی	مسئول	بسیج اصناف
۱۱	علیرضا کیوانی	عضو کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۱۲	سپیده صرافان	عضو کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۱۳	غلامحسین رادمرد قدیری	عضو کمیته منابع انسانی	کمیسیون صنعت
۱۴	علیرضا شاه گردی	عضو کمیته منابع انسانی	کمیسیون صنعت
۱۵	رضا مقدم	مدیر عامل	اردش نهاد ایرانیان
۱۶	سجاد دیرباز یزدی	مدیر فروش	نوبن عایق رضوی
۱۷	بهاره زوار	عضو کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۱۸	احمد کامیاب	عضو کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۱۹	سعید وحدانی	نایب دبیر انجمن علمی رباتیک	دانشگاه فردوسی
۲۰	امیر حسین عباسی	کارشناس نوآوری	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۲۱	وجیهه آرمانی	عضو کمیسیون بهبود محیط کسب و کار	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۲۲	هادی خباز	کارشناس	مرکز خدمات سرمایه گذاری مشهد
۲۳	محسن محمدیان	عضو کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۲۴	مجتبی عباس زاده	عضو کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۲۵	سولماز الهامی	عضو کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۲۶	سید مرتضی وارسته	مدیر عامل	بازرگانی مهر آوین گیتی
۲۷	نیکی رزاز زاده	عضو کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۲۸	محمد هاشم صفار	کارشناس	اتاق بازرگانی خراسان رضوی
۲۹	فرحناز جهانبخش	عضو کمیسیون صنعت	اتاق بازرگانی خراسان رضوی